Reuerēdissimi in christo p̄ris ⁊ dñi: dñi Hugonis de sctō Charo: sacrosāctę ecclię Romanę Tituli sanctę Sabinę Cardinalis p̄mi de ordine diui Dñici: Postilla sup librū hymnorū siue psalmorū vel soliloquorū Incipit. Exposi. Ps.

Beatus vir qui non abijt ⁊c. Psalmus iste titulum non habet: quia titulus eius nō ponit in prologo. s. libri soliloquiorū/nec est: nec inuenitur in hebraica veritate. Psalmus iste/titulus est hui⁹ libri: et ideo dicitur infra: In capite libri scriptū est de me ⁊c. Intentio p̄phetę est/vt informet nos deo: Hoc aūt fit per virtutes: q̄rum finis est beatitudo: Ideo a beatitudine incipiens: dicit: Beatus vir ⁊c.

Ps. 39.

- Beatitudo autē p̄sistit in sex
  - In īmunitate a pctō triplici. s.
    - Oper: Qui nō abijt operando/in p̄silio impiorū.
    - Cordis: Et in via peccatorū non stetit.
    - Oris: Et ī cathedra pestilentię non sedit.
  - In bona voluntate: Sz in lege dñi volūtas ei⁹.
  - In meditatione legis diuinę: Et ī lege eius meditabit: continue. s. die ac nocte.
  - In bona operatione: Et erit tanq̄ lignū quod plantatū est secus decursus aquarū. Sed quia nihil valet opus sine discretiōe: addit: Qd̄ fructum suum dabit in tempore suo.
  - In bona locutione: Et folium eius non defluet: id est verbum non deorsū fluet.
  - In perseuerantia: Et omnia quęcunq̄ faciet semper p̄sperabunt/per pseuerantiā ⁊ p̄fectum.
- Est beatitudo.
  - Uię
    - Sinistrę/affluentia temporaliū. Ps. Beatū dixerūt populū cui hęc sunt.
    - Dextrę. s. gratuita. Matth. v. a. Beati pauperes spiritu.
  - Patrię. Luc. xiiij. d. Beatus qui comederit panem in regno dei.

Ps. 143.

- Ad hāc beatitudinē exigūt decē q̄ hic habent in ordine.
  - Uitare
    - futurum: ibi: Qui nō abijt ī p̄silio impiorū.
  - Plangere
    - pctm̄
    - preteritum: ibi: Et ī via pctōr nō stetit.
  - Nō publicare
    - presens: ibi: In cathedra pestilētię nō sedit.
  - Uelle bonū
    - Ibi
    - In lege dñi voluntas eius.
  - Scire bonum
    - Meditabit die ac nocte.
  - Posse bonum
    - Erit tanq̄ lignū qd̄ plātatū est sec⁹ decur. aq̄r/gr̄ę.
  - Opere exequi
    - Fructum suum dabit.
  - Discretio
    - In tpe suo.
  - Modestia ꝓborū
    - Et folium eius non defluet.
  - Patientia
    - Omnia q̄cūq̄ faciet p̄spabunt: qz p patientiā etiā aduersa reputant p̄spa.
- Nota statū
  - Pęnitentiū
  - Proficientiū.
  - Perfectorum.

Ītē qz psalmus iste est titulus huius libri tot⁹: ideo hic ostēdunt tria de quibus agit in hoc libro. s. status pęnitentiū: status proficientiū: status perfectorū. Status pęnitentiū notat ibi: Beatus vir ⁊c. Et qz vt dicit Greg⁹. in pęnitentia sunt duo necessaria. s. cōmittenda relinquere: ⁊ cōmissa deflere: Pęnitētia enī: vt ait idē Greg⁹. est cōmissa flere: ⁊ flendo nō ap̄lius cōmittere: Ideo dic: Beatus vir q̄ nō abijt/a deo in regionē dissimilitudinis/peccata peccatis addendo. Hiere. ij. g. Or vilis facta es nimis/iterans vias tuas. In consilio: id est ad consiliū: impiorū: hoc suggerentium. De quibus Job. xxj. b. Consiliū impiorū longe sit a me. Hoc est q̄tū ad illud Greg. flenda non amplius cōmittere. Sed hoc nō sufficit/si in his quę cōmisit remaneat: vñ hoc remouet subdens: Et in via peccatorū: quā iam intrauerat: non stetit: sed per pęnitentiā reuersus est. Hoc est illud Greg. cōmissa flere. Qd̄ manifestat conformando voluntatem suā voluntati diuinę: Unde sequit: Sed in lege dñi voluntas ei⁹. Secūdus stat⁹ est proficientiū: qui notat ibi: Et erit tanq̄ lignū qd̄ plantatū est ⁊c. qd̄. s. semper crescit dū est in vigore iuuentutis. Tertius status est perfectorū: qui notatur ibi: Et foliū eius non defluet: Quia vt dicitur Jacob. iij. a. Si quis in verbo non offendit: hic perfectus est vir. Agit etiā ī hoc libro de pęna malorū/⁊ gloria bonorū: ⁊ remouet a malis statum pęnitētię: ideo dicit: Nō sic impij/non sic: quia mali non fugiunt consortiū malorum: nec conformant voluntatē suam voluntati diuinę. Ītē remouet a malis statum proficientiū: cum dicit: Sz tanq̄ puluis qui sterilis est: quē proijcit ventus a facie terrę: Ecce inconstantia contra perseuerantiā. Ītē remouet a malis statum perfectorū: ibi: Ideo nō resurgunt impij in iudicio. Sap. iij. b. Judicabūt sancti nationes ⁊c. supple nō impij. j. Cor. ij. d. Spiritualis homo iudicat omnia/⁊ ipse a nemine iudicat. Ad vltimū ponit causā glorificatiōis bonorum: ibi: Qm̄ nouit dominus. i. aprobauit: viā iustorum. Post ponit causam damnationis malorum: Et iter impiorū peribit. s. quia viā eorū nō nouit. i. nō aprobauit dñs. Et notādū q̄ tripliciter exponit psalm⁹ iste. Ad litterā de iudeis: qui contra voluntatem dei descenderunt in egyptū: Hiere. xliij. c. Ītē allegorice exponit de christo: Moralit ꝓ de viro iusto. De primo q̄ dic. a Beatus vir ⁊c. In consilio impiorū: iudeorum: qui descenderūt in egyptū. Esa. xxx. a. Ue filij desertores dicit dñs/vt faceret consiliū ⁊ nō ex me: qui ambulatis vt descendatis in egyptum. Sz fuerūt illorū tria genera. Quidam enī ex eis descenderunt in egyptum ⁊ ibi manserunt: Quidā descenderunt ⁊ redierunt: Quidā alios intrare coegerunt. Primū remouet a iustis: ibi: Qui nō abijt. Secūdū: ibi: Non stetit.

Triplicit exponit. ps.

Ad lrām de iudeis.

Allegorice exponit h̄ ps de christo. a Bt̄us vir ⁊c. Et iustū ē vt ab ipso īcipiat liber iste: ⁊ in ipso terminet: ibi: Omnis spiritus laudet dominū: Ipse enī est principiū ⁊ finis. Apocal. j. b. Et vlt. c. Ego sū alpha ⁊ ω. Et cōmēdat eū p̄pheta triplicit. Primo vt īperatorē: ibi: Bt̄us vir ⁊c. Scdo vt viatorē: ibi. Et in via pctōrū nō stetit. Tertio vt doctorē: ibi: Et ī cathedra pestilētię nō sedit. Cōmēdat eū de trib⁹. s. a scia/a bona vita/a sana doctrina. De p̄mo dic: Sz ī lege ⁊c. De scdo: Et erit tanq̄ lignū. De tertio dic: Et foliū ei⁹ ⁊c. De p̄mo dī: a Bt̄us vir ⁊c. Prouerb. xxix. b. Princeps q̄ libēt audit ꝓba mēdacij: oēs ministros

Allegorice de christo. Ps. 150.

Cōmendatio christi.

Alia cōmendatio.

Moraliter exponit de viro iusto. a Bt̄us vir ⁊c. Impiorum: triū inimicorū nostrorū: mundi: carnis: ⁊ dęmonū. Consilium carnis est quęrere voluptates. Eccl. xviij. d. Si p̄stes animę tuę cōcupiscentias suas: faciet te in gaudium inimicis tuis. Hoc est consilium senum cōtra susannā: Dan. xiij. b. Cōmiscere nobiscū. Per susannā quę lauabat se in pomerio/significat anima fidelis: quę in ardore pęnitentię se la

Moraliter de viro iusto.

Incipit liber hymnorū vel soliloquorū. Ps.

a **Beatus vir qui non abijt in**
b c **cōsilio impiorum:**

¶ Non stetit. Tertiũ sbi: Nõ sedit. Tales acceuerũt legi dei. Vñ dicit: Et i lege ꝛc. Deut.xvij.d. Nõ multiplicabit sibi eqs: nec reducet ppln i egyptũ. Et erit tãq̃ lignum ꝛc. Vñ ad lrãz de illis qui descẽderũt i egyptũ/dicit Hiere. xvij.a. Maledictꝰ q̃ ꝓfidit i hoie: ꝛ ponit carnẽ brachiũ suũ.

¶ Et folium eꝰ

Allegorice. Psꝰ.100. ¶ oẽs mistros hz i/ pios. Psꝰ. Nõ hita/ bit i medio domꝰ meę q̃ facit supbiã. Eccj.x a. Scõm iudicẽ ppli/ sic ꝛ mistri eiꝰ.ij. Re/ g.viij.d. Josaphat q̃ iterptat dñi iudiciũ/erat ꝓsiliariꝰ da/ uid. De h Berñ.ad Eugeniũ papã: Nõ dico sanũ/dolẽtem latera. De scdo dr: a Et i via pctõrũ nõ stetit: Sic illi de qbꝰ Exo.xv.b. Fiãt ĩmobiles q̃si lapis/donec ptranseat ppl's tuꝰ dñe. Christꝰ aũt i hac via nõ stetit. Psꝰ. Exultauit vt gigas ad currẽdũ viã. Hiere.xiiij.b. Quare q̃si colonꝰ futu/ rus es i terra: ꝛ q̃si viator ꝛc. De tertio: b Et i cathedra pestilẽtię: vel derisorũ: alia lrã: nõ sedit. Bar.j.c. Erat docẽs eos q̃si potestatẽ habẽs: nõ sic̃ scribę ꝛ pharisęi. Hie/ re.iij.e. Dabo vobis pastores iuxta cor meũ: ꝛ pascẽt vos scientia ꝛ doctrina. Et dicit cathedra pestilẽtię triꝰ modis. Errorem docendo: vt hereticí. Ad malũ incitando: vt falsi christiani. Malũ exempũ prębendo: vt mali ꝑlati. De hoc Hiere.lj.c. Ecce ego ad te mons pestifer ait dñs: q̃ corũpis vniuersã terrã: ꝛ extẽdã manũ meã sup te. Sic i Psꝰ. Extẽ/ dit manũ suã in retribuẽdo. Apocl.ix.a. Ascẽdit fumꝰ putei sic̃ fumꝰ fornacl magne: ꝛ obscuratꝰ est sol ꝛ aer. c Sz in lege ꝛc. Hic vt dictũ est/cõmẽdat a triꝰ.s.s.iẽtia/vita/do ctrina. A sciẽtia ibi: Sz i lege. Deut.xvij.d. Postq̃ sede/ rit i solio regni sui/describet sibi Deuteronomiũ legl huiꝰ in volumie. Hoc est ꝛ ꝑlatos nr̃os.ij. Paral.xxiij.c. Dederũt in manu eiꝰ tenendã legẽ/ꝛ ꝓstituerunt eũ regẽ. d Et in le ge eius. Prouerb.viij.d. Beatus qui audit me/ꝛ vigilat ad fores meas quotidie. e Meditabit. Eccj.xiiij.d. Beatus vir qui in sapientia morabit/ꝛ in iusticia meditabit/ ꝛ i sensu cogitabit circũspectionẽ dei. f Die ac nocte: i psperitate ꝛ in aduersitate. Esa.xxj.d. Si quęritis/quęrite. g Et erit tanq̃ lignũ ꝛc. Hic cõmendatur a bona vita. Lignũ cognoscit per fructificationẽ: Sz anteq̃ ferat fructũ/ oportet q̃ plantet: Plantatus aũt fuit filius dei/qñ vnitꝰ est humanę naturę. Jacob.j.d. In mansuetudine suscipite insi/ tum verbũ/qd̃ potest saluare animas vestras: ꝛ sic fructifica/ uit. Prouerb.iij.c. Lignum vitę est his qui apprehenderint eã.i.sapientiã. Apocl.ij.b. Qui vicerit: dabo ei de ligno vi/ tę. Eccch.xvij.g. Tenerũ distringã: ꝛ plantabo super mon/ tẽ excelsũ ꝛ eminentẽ.s.beatã virginẽ. h Qd̃ fructũ suũ .i.carnẽ esibilẽ: i Dabit: i cęna. Hũc fructũ folia ꝓcesse/ rũt.s.agnus typicꝰ: q̃ legalia ꝓcesserũt sacramẽta nouę legl. Esa.iij.a. Et fructꝰ terrę sublimis. Vl fructũ/missionẽ spũs/ scti. Job.xvj.b. Nisi ego abiero ꝛc. k In tpe.s.passiõis.

¶ Et foliũ eius

Moraliter. ✱ uat. Senes/sunt caro ꝛ sensualitas: q̃ dicũtur senes ab ef/ fectu. Hoc est consilium vagaonis. Judith.xij.c. dixit holo fernes ad vagaonẽ eunuchũ: Vade ꝛ suade hebręam illã vt spõte ꝓsentiat habitare mecũ. Et post subdit: Intrauit va/ gao ad iudith ꝛ dixit: Non vereat bona puella ĩtrare ad do minum meũ. Holofernes/interpretat infirmans vitulũ sa/ ginatũ: ꝛ sigt diabolũ: qui saginatos pinguedine charitatis/ ĩfirmat. Vagao/iterptat ipsa vallis estuãs: ꝛ sigt carnẽ desi/ derijs estuantẽ. Judith/iterptat ꝓfitẽs/vel glorificãs: ꝛ sigt spiritũ. Psꝰ.150. Psꝰ.150. Ois spũs laudet dñm. Itẽ ꝓsiliũ mundi/ẽ mul tiplicare diuitias: spoliare inoxios: vindicare iĩurias ꝓprias. De h.iij.Regl.xij.b. de ꝓsilio adolescentiũ. Gen.xlix.a. In ꝓsiliũ eorũ nõ veniat aĩa mea. Itẽ ꝓsiliũ diaboli est appetere dignitates. Hoc est ꝓsiliũ achitophel.ij.Regl.xvij.a. Et in/ terptat ruina frãs. Eccj.xxxvij.b. A ꝓsiliario malo serua ani mã tuã. Eccj.xxiij.a. Dñe pr̃ dñator vitę meę/ne derelinq̃s

a ꝛ i viã peccatorũ nõ stetit: ꝛ
b in cathẽdra pestilentię non
c sedit. Sẽd in lege dñi volũ/
d tas eiꝰ: ꝛ i legẽ eiꝰ mẽditabit
f die ac nocte. Et erit tãq̃ lig
num qd̃ plãtatum est secus
h decursus aquarũ: qd̃ fructũ
k suum dabit in tempore suo.

b Et in cathedra pestilẽtię nõ sedit. Ad lrãz/pestilẽtia est herbarũ corru/ ptio: q̃ totũ gregẽ pascentẽ corũpit ꝛ ꝓtaminat: Et sigt ma lum exemplũ: malã doctrinã: prauũ iudiciũ. In cathedra q̃ pestilentię sedent mali prelati: doctores falsi: iudices iniqui. De malis prelatis/prauũ exemplũ ꝓbentibus: Matth.xiij. a. Sup cathedrã moysi sederunt scribę ꝛ pharisęi: Omnia er/ go quecũq̃ dixerint vobis/seruate ꝛ facite: Fm ꝟo opera eo/ rũ nolite facere. Et Osee.v.a. Laqueus facti estis specula/ tioni: ꝛ sicut rete expansũ subter thabor. De falsis doctori/ bus: Eccch.xiij.b. Erit manus mea.i.vindicta/ait dñs sup prophetas qui vident vana ꝛ diuinant mendaciũ: in concilio populi mei nõ erunt/ꝛ in scriptura populi mei non scribent: nec in terra israꝫ ingredient: ꝛ scietis q̃ ego dñs/eo q̃ decepe rint populũ meũ. Et Esa.ix.c. Disperdet dñs ab israel ca/ put ꝛ caudã: longeuus ꝛ honorabilis/ipse est caput: ꝛ ꝓphe/ ta docẽs mẽdaciũ/ipse ẽ cauda. Et de iniq̃s iudicib̃ Eccch. xiij.d. Violabãt me ad populũ meũ: propt̃ pugillũ hordei ꝛ fragmentũ panis: vt interficerent aĩas quę nõ moriunt: ꝛ vi uificarẽt animas quę nõ viuunt. Dañ.xiij.a. Egressa est ini quitas de babylone a senioribꝰ iudicibꝰ qui videbant regere populũ meũ. De his tribus dr Michęę.iij.d. Principes eius i muneribus iudicabãt: ꝛ sacerdotes eius i mercede do/ cebant: ꝛ prophetę eius in pecunia diuinabant. c Sz in lege dñi voluntas eiꝰ: vt velit qd̃ scriptũ est in ea: ꝛ qd̃ prohibitũ est nõ velit. d Et in lege eiꝰ meditabit die ac nocte: vt sit animal ruminans: qd̃ solũ mundũ erat in le ge: Leuitl.xj.a. g Et erit tanq̃ lignũ qd̃ plantatũ est secus decursus aquarũ: grãz/lachrymarũ. Esa.vj. d. Erit i ostensionẽ sic terebinthus. Job.xxix.c. Radix mea aperta est secus aquas. Job.viij.b. Nunquid virere potest scirpus absq̃ humore: aut crescere carectũ sine aqua? Sz q̃ crescens sic i virtutibus: debet etiã fructificare in operibus: Jdeo sequit. h Qd̃ fructũ: boni operis. Matth.iij. c. Omnis arbor quę nõ facit fructũ bonũ/excidet. Nota sin/ gula verba: Fructũ: nõ solũ germen cogitationis: aut flo/ rem propositi: aut folia verborũ: suũ/in se.s.nõ tm̃ in alijs. Matth.xvj.d. Quid prodest homini si vniuersũ mundũ lu cretur: animę ꝟo suę detrimentũ patiat? Esa.lxvj.c. Si ego qui generationẽ cęteris tribuo sterilis ero? i Dabit: vo/ luntarie faciet/nõ coacte.ij.Corl.ix.b. Non ex tristicia: aut ex necessitate: Hilarẽ em̃ datorẽ diligit deus. Matth.x.b. Gratis accepistl ꝛc. k In tpe suo. Tps vniuscuiusq̃ ad opandũ/est ꝓsens vita. Job.ix.a. We oportet opari opa eiꝰ q̃ misit me/donec dies est: venit nox qñ nemo potest opari. Eccs.ix.c. Quodcũq̃ facere potest manꝰ tua/instant opare: q̃ nec opꝰ/nec rõ/nec scientia/nec sapiẽtia erũt apud iferos/ q̃ tu ꝓperas. Tũc em̃ nõ erit tempus dandi/sed tps recipiẽ/ di.ij.Corl.v.b. Omnes nos manifestari oportet ante tribu/ nal iudicis: vt referat vnusq̃sq̃ ꝓpria corporis prout gessit/ siue bonũ/siue malum. Dicit em̃ dñs in Psꝰ. Cum accepe/ ro tempus: ego iusticias iudicabo. Eccj.xx. c. Ex ore fatui reprobabit parabola: non em̃ dicit illã in tempore suo. Vel põt dici: Fructũ suũ dabit i tpe suo: ꝛ hypocritas: q̃ ñ dãt opa/ꝛ vẽdũt ꝓ pcio hũanę laudis. Matth.vj.a. Amẽ dico vob: receperũt mercedẽ suã. Et i tpe non suo: q̃ mõ nõ est tempus recipiendi: vt diximus: sed dandi. Eccj.xx.b. Hodie fgnerat q̃s ꝛ cras expetit: odibilis est homo hmõi.

Psꝰ.54.

Psꝰ.74.

✱ Item similiter

Allegorice.

Et cecidit.

Et decerit.

Ps.88.

Moraliter.

Concordia Ps. cũ euangelio.

Beati

Ps.142.

Ps.55.

Ps.14.

a Et foliũ eius non defluet. i. quęcunq; dicta fuerũt de ralibus: non erunt irrita.

a Et folium eius ꝛc. Istud allegorice exponit de christo. Folium eius: id est verbum: b Nõ defluet: id est nõ cadet a ꝓbitate ꝗ mendaciũ. Job. xvij. c. Sermo tuus ꝓbitas ē. Itē nec ab vtilitate. Ezech. xlvij. c. Non defluet foliũ ex eo. i. ꝓbũ et fructus eius nõ deficiet. i. vtilitas. Ibidē: Fructus eius in cibum / ⁊ folia ī medicinam. Itē nec a necessitate. Unde de illo poterat dici illud samuelis. j. Regl. iij. d. Nõ cecidit ex oib⁹ ꝓbis eius ī terrã. Item nec a virtute vl efficacia. Esa. lv. d. Uerbũ q̃d egrediet de ore meo / nõ reuertet ad me vacuũ. Itē nec ab intentione. Ps. Quę ꝓcedunt de labijs meis nõ faciam irrita.

a b Et folium eius nõ defluet: c et oĩnia q̃cũq; faciet ꝓsperabũt. Nõ sic ipij / nõn sic: d e rabũt. f g Sz tanq̃ puluis quẽ ꝓijcit vẽtus h a facie terrę. i Ideo non k resurgunt impij in iudiciõ:

c Et oĩnia q̃cũq; faciet / ꝓsperabunt. Cõtra. Hiere. xv. c. Uę mihi mater mea / vt quid genuisti me virũ rixę / virum discordię in vniuersa terra: Ergo ipse fuit in aduersitate: nõ ergo quęcũq; faciet ꝓsperabunt. Sol⁹ hui⁹ habet in Esa. lv. d. Prosperabit in omnibus ad quę misi illũ. s. ad redimendum genus humanum / patiendo tribulationes.

* Itē similiter exponit moralit de viro iusto. a Et foliũ eius. i. verbũ: b Nõ defluet. i. nõ erit ociosũ. Greg⁹. Ociosũ est verbũ / q̃d caret aut ratione iustę necessitatis: aut intentione pię vtilitatis: Sic ergo nõ defluet: sz erit alijs vtile. Unde Ezech. xlvij. c. Fructus eius erit ī cibũ. i. bona opa: ⁊ folia eius. i. verba / ad medicinã. Et nota q̃ in quibusdã defluunt fructus. i. opa: ⁊ folia. i. verba / scz in malis. Job. iij. d. Qui de terra est ꝛc. Esa. xxix. a. Humiliaberis / de terra loq̃ris. In q̃busdã ꝓ fructus / ⁊ nõ folia. s. in theologis. Itē folia nõ defluunt in ęstate / sz ī hyeme: Sic ⁊ multi sunt qui bona verba habẽt in ꝓspitate: sz mala ⁊ defluẽtia ī aduersitate.

c Et oĩa q̃cũq; faciet: Ecce fruct⁹: Prosꝓbũt. Ro. viij. c. Scim⁹ q̃m diligẽtib⁹ deũ oĩa cooꝑant in bonũ / his q̃ fm ꝓpositũ vocati sunt scti. Possũt hęc q̃ h dicunt de beato viro / ꝓcordari eis q̃ dicũt Matth. v. a. Beati pauperes ꝛc.

Pauperes spũ: Hoc ē: Btũs vir q̃ nõ abijt ī cõsilio impiorũ: dicẽtiũ Prouerb. j. b. Omnẽ ꝑciosã substãtiã reperiemus: iplebimus domos nr̃as spolijs: sortẽ mitte nobiscũ ꝛc.

Mites: q̃ libent dimittũt iiurias: Hoc est: In via pctõrũ nõ stetit. Nõ em̃ exire ꝓt de via pctõr / q̃ nõ dimittit. Matth. vj. b. Si nõ dimiseritis ꝛc. Eccl. xxviij. a. Relinq̃ primo tuo nocenti te: ⁊ tũc deprecãti tibi pctã soluent.

Qui lugẽt: Hoc est: Et ī cathedra pestilẽtię nõ sedit. Scõm Glo. i. nõ dedit alijs exemplũ peccandi / ꝗ pnitẽtię et lugendi peccata.

Qui eiuriunt ⁊ sitiunt iusticiam: Hoc est: Sz in lege dñi voluntas ei⁹: quãtũ ad affectũ esurientẽ. Et in lege ei⁹ meditabit: quãtũ ad intellectũ sitientẽ.

Misericordes: Hoc est: Tanq̃ lignũ q̃d plantatũ est secus decursum aquarũ.

Mundo corde: Hoc est: Q̃d fructũ suũ dabit in tpe suo. Bon⁹ hõ de thesauro. s. cordis ꝓfert bona: Matth. xij. c. Itē Matth. vj. c. Si oculus tuus. i. intentio cordis / fuerit simplex: totũ corpus tuũ lucidũ erit. i. opus.

Pacifici: Hoc est: Et foliũ ei⁹. i. ꝓbũ: nõ defluet. Prouerb. xviij. c. Qui dimittit aquã / caput ē iurgiorũ. Jacob. iij. a. Lingua modicũ mẽbrũ est / ⁊ magna exaltat.

Qui ꝓsecutionẽ patiunt ꝛc. Hoc est: Oĩa q̃cunq; faciet prosperabunt / q̃ patiẽtiã: q̃ facit aduersa ꝓspera. Actl. v. g. Ibant apli gaudentes ꝛc.

d Non sic impij ꝛc. Scõa partitio hui⁹ psalmi. Supra ostendit quę faciũt hominẽ beatũ: hic aũt ostẽdit quę faciũt hominẽ peccatorẽ miserũ. Primũ est incõstantia / ariditas / sterilitas: q̃d notat ibi: Tanq̃ puluis. Scõm est amissio primę resurrectionis in pręsenti: ⁊ dignitatis iudicandi / in futuro: q̃d notatur ibi: Ideo nõ resurgũt. Tertiũ est amissio consortij iustorũ: q̃d notat ibi: Nec pctores ī cõsilio iustorũ. Dicit ergo: Nõ sic impij ꝛc. Primo ꝓsiderat virũ iustũ immunẽ ab omni peccato: Secundo bonũ in se: Tertio vtilẽ alijs. Duo p̃ma remouet a peccatoribus: ⁊ ideo dicit bis: Nõ sic impij / nõ sic. Tertiũ aũt nõ remouet: quia vt dicit Greg⁹. super Ezech. impius viuit iusto. Et Judicij. iij. a. Hę sunt gentes quas dominus dereliquit: vt erudiret i eis israelem ꝛc. Nõ sic ergo impij / q̃tũ ad immunitatẽ peccati: q̃z vt dicit Prouerb. v. d. Iniq̃tates suę capiũt impiũ: ⁊ funib⁹ peccatorũ suorũ ꝓstringit. e Nõ sic: q̃tũ ad secundũ: q̃z impij nõ meditant in lege dñi. Prouerb. xviij. a. Nõ recipit stultus verba prudentię: nisi ea dixeris q̃ versant in corde eius. Eccl. xxj. c. Audit luxuriosus ⁊ displicebit ei. Greg⁹. Q̃d vitia resecat: auditũ maloꝝ ꝗuat. Rab. sup historias. Qui fastu mundi superbiũt: pręconia veritatis audire nõ possunt. f Sz tanq̃ puluis. Sicut dictũ est: hic notant tria sub vno mẽbro quę faciunt hominẽ miserũ. Primũ est inconstantia: q̃z sicut puluis est leuis ⁊ mobilis ⁊ incompactus: sic peccator. Eccl. xxvij. b. Stultus vt luna mutat. ij. Tessal. ij. a. Nõ cito moueamini a vestro sensu. Prouerb. xv. b. Cor stultorũ dissimile erit. Secundũ est ariditas. Ps. Ria mea sicut terra sine aqua tibi. Tertiũ est sterilitas. Hiere. xlviij. a. Erit sicut myricę ī deserto. Hęc tria in peccatore opponunt triq̃ pręcedit in viro iusto. Inconstantia ⁊ leuitas cõtra hoc q̃ pręcedit: Plantatum. Ariditas / contra hoc q̃ pręcedit: Secus decursus aquarũ. Sterilitas ꝓtra hoc q̃ dicit: Dabit fructum. Hec tria ergo notant in primo / quę faciunt hominẽ miserũ. g Quẽ ꝓijcit vent⁹ / temptatiõis. Ps. Expulsi sunt nec potuerũt stare. Job. j. d. Uentus vehemẽs irruit a regione deserti. h A facie terrę / viuentiũ: vt eã iam per recordationẽ non videat. Dani. xiij. a. Exarserũt in ꝓcupiscentia eius. s. susannę senes / Ecce ventus: Et auertẽrunt sensum suũ: ⁊ declinauerunt oculos suos / vt nõ viderẽt cęlum / Ecce proiectio a facie terrę viuentium. Sed de iusto dicit Deut. xxxiij. d. Oculi iacob in terra frumenti vini ⁊ olei. Gen. xlix. c. Jsachar asinus fortis / accubãs inter terminos: vidit requiẽ q̃ esset bona: ⁊ terrã q̃ optima: ⁊ supposuit humerũ ad portandũ. Jsachar interpretat memorãs dominũ. Termini maloꝝ / pęna ęterna: bonorum / vita ęterna. Inter hos habitat timendo ⁊ sperando. Uidet requiẽ ęternã q̃ sit bona / ⁊ terrã viuentiũ q̃ optima: ⁊ ideo supponit humerũ ad portandũ iugũ domini: Sz non sic impij. Uel: A facie terrę: corpis. De qua Gen. iij. c. Terra tua generabit tibi spinas ⁊ tribulos. Proijcit: vt eam nõ cognoscat: sed spinas eius delitias ęstimet. Job. xxx. a. Esse sub sentib⁹ delitias cõputabunt. Sz in inferno sentient pungturã istarũ spinarũ. i. pęnã peccatorũ. Greg⁹. Momentaneũ est q̃d delectat / ęternũ q̃d cruciat. Uel: A facie terrę. i. a stabilitate ecclię. De qua Eccls. j. a. Generatio ꝑterit ⁊ generatio aduenit: terra aũt in ęternũ stat. Proijcit: vt iã non sit de ecclia merito / etsi forte numero. Respect⁹ p̃mę terrę in nobis amorem accẽdit: Respectus secundę / timorẽ incutit: Respectus tertię / erubescentiã inducit. Sed ventus temptationis p̃ijcit peccatorẽ a facie. i. a respectu terre huius triplicis: ne q̃ amorẽ / aut timorẽ / aut pudorẽ retrahat a peccato: Hec em̃ tria solent homines retrahere a peccato. Hic est funiculus triplex: qui si habeatur / difficile rumpitur: Eccls. iiij. c.

i Ideo nõ resurgũt ꝛc. Hic vt p̃dictũ ē notat secũdũ q̃ facit pctorẽ miserũ. Dicit q̃: Ideo nõ resurgũt: a peccato. Eph. v. d. Surge qui dormis ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illuminabit te christus. k Impij in iudicio: triplici. s. vt seipsos iudicent in pręsenti. j. Cor. xj. d. Si nosmetipsos diijudicaremus / non vtiq; iudicaremur. Aug⁹. Ascende tribunal mentis: assit ratio iudex: cõscientia accusatrix: ⁊ timor carnifex. Uel: In iudicio. i. in pęna ī p̃senti: qua dñs punit ⁊ malos ⁊ bonos. j. Pet. iiij. d. Temp⁹ est vt incipiat iu-

Moralit. * dicium a domo dei. Vel: In iudicio/extreme examinati/onis: vt iudicent cũ christo/sicut pfecti: Et sic sumit stricte. Matth.xix.d. Sedebitis ⁊ vos super sedes duodecim/ iudicantes duodecim tribus israel. Esa.iij.c. Dominus ad iudiciũ veniet cum senioribus populi sui. a Neq; peccatores in consilio iustorũ. Nic notat tertiũ quod facit peccatorẽ miserũ. s. amissio cõsortij iustorum. Esa. xiiij.e. Quasi cadauer putridum non habebis consortiũ. Apocl. vltl.c. Foris canes et venefici ⁊ impudici ⁊ homicidę ⁊ idolis seruientes: ⁊ omnis qui amat ⁊ facit mendaciũ. Cõtra quos dicit in Ps. Ecce q̃ bonũ ⁊ q̃ iocundũ/habitare frẽs in vnũ.

a. neq; peccatores in consilio
b iustorum. Quĩ nouit domi/
c nus viã iustorum: ⁊ iter impiorum peribit.

Al. ⁊vt quid.

Ps.132.

Psalmus.II.

f q Uare fremuerũt gẽ/

Scõm istã expositionẽ/eosdẽ accipimus/impios ⁊ peccatores. Scõm aliã expositionẽ possumus ita distinguere: Nõ resurgũt impij. i. infideles: q̃ christianę militię characterem nõ habuerunt. Nõ resurgunt/dico/in iudicio. i. ad hoc vt iudicent: quia qui nõ credit/iam iudicatus est: Joh. iij.c. Neq; pctores. i. falsi christiani/resurgent ad hoc vt iudicent: In consilio iustorum. Qõ iudiciũ bene vocatur consilium iustorum: quia nihil ibi nisi rectitudinis erit.

Mota q̃dru/plex erit iu/dicium

- Primę auctoritatis: quod erit totius trinitatis.
- Principalis administrationis: qõ erit solius filij. Joh. v.d. Pater nõ iudicat quẽq; : sz omne iudiciũ dedit filio.
- Assessiõis: q̃ sctĩ iudicabũt cũ dño. Matth. xix.d. Sedebitis ⁊ vos sup sedes duodecim iudicãtes duodecim tribus isrl.
- Compationis: q̃ regina austri ⁊ minus mali iudicabunt magis malos. Matth. xij.d. Regina austri surget in iudicio cũ generatione ista: ⁊ condemnabit eã.

Pręter hęc est iudicium

- Pręscientię. Joh. iij.c. Qui nõ credit iã iudicatus est.
- Condemnationis. Joh. iij.b. Nõ enim misit deus filiũ suũ vt iudicet mundũ: ꝫ vt saluet mundus p ipsum.
- Discretionis. Joh. xij.e. Nunc iudiciũ est mundi.
- Discussionis. j. Cor. xj.g. Si nosmetipsos dijudicarem⁹ ⁊c.
- Tribulationis. j. Pet. iiij.d. Tempus est vt incipiat iudiciũ a domo dei. (saphat.
- Disceptationis. Johel. iij.a. Congregabo eos in valle io/

Duplex hominũ ordo futurus ẽ ĩ iudicio

- Electorum
  - Quidã iudicabũt ⁊ nõ iudicabũt: vt apostoli ⁊ apostolici viri.
  - Quidam iudicabunt ⁊ nõ iudicabũt/et saluabũtur: vt mediocriter boni.
- Reprobor
  - Quidã nec iudicabũt nec iudicabunt: vt infideles.
  - Quidam non iudicabunt/ sed iudicabunt: vt cęteri mali.

Et vere peccatores nõ resurgent ad iudicandum: sed iusti:
b Quĩ nouit dñs: p approbationẽ. c Viã iustorũ.

Ps.17.

Approbat dñs viã iustorum ꝫ pt̃ septẽ cãs.

- Primo/qm̃ munda. Ps. Impolluta via eius. Esa. xliij.f. Scopabo eam in scopa terens. (dens.
- Scdo/qz lucida. Prouerb. iiij.c. Semita iustorum q̃si lux splẽ
- Tertio/qz delectabilis. Prouerb. iiij.c. Vię eius vię pulchrę.
- Quarto/qz secura. Prouerb. iiij.c. Semitę illius pacificę.
- Quinto/qz plana. Prouerb. iiij.b. Viam sapientię monstrabo tibi: ⁊ ducam te per semitas equitatis.
- Sexto/qz recta. Esa. xl.a. Rectas facite semitas dei nostri.
- Septimo/quia expedita. Unde sup illũ locum Matth. xix. d. Ecce nos reliquimus omnia ⁊c. dicit beatus Bernũ. Recte petre ⁊ nõ ad insipiẽtiã tibi: quia currentẽ sequi nõ poteras oneratus. Unde. iiij. Regl. iij.c. helias ascensur⁹ in cęlum/dimisit pallium suum: id est temporalia.

Propter ergo ista/ Nouit dñs viã iustorũ: p approbationẽ. Omnia quidẽ nouit per scientiã/sed nõ per beneplaciti approbationẽ. Viã enim impiorum sic nõ nouit: Vnde sequitur:
d Iter impiorũ peribit: quia dominus illud nõ approbat: sed reprobat.

Reprobat dñs iter impiorum ꝫ pt̃ septẽ cãs.

- Primo: qz inquinatũ est. Ps. Inquinatę sũt vię illius in omni tpe. Ps.9.
- Secundo/qz tenebrosũ. Prouerb. iiij. c. Via perũ ẽ. Eccl. xxj.b. Via peccantiũ cõplanata lapidib⁹: ⁊ ĩ finẽ illorum inferi. Sap. v.b. Ambulauim⁹ vias difficiles.
- Tertio/qz ꝯtristabile ⁊ al/ (ĩpiorum tenebrosa.
- Quarto/qz timidũ ⁊ piculosũ. Prouerb. xxij. a. Arma ⁊ gladij in via superbi.
- Quinto/qz tortuosũ. Ps. In circũitu impij ambulant. Eccls. x.c. Labor stultorum affliget eos qui nesciunt in vrbẽ pergere. Ps.11.
- Sexto/qz diabol⁹ ambulat cũ eis. Ps. Fiat vię illorum tenebrę ⁊ lubricũ: ⁊ angelus dñi. s. malus/psequens eos. Ps.34.
- Septimo/qz impeditũ est. Job. xviij.b. Immisit in ręte pedes suos/ ⁊ in maculis eius ambulat: tenebit planta illius laqueo.

Expositio Ps. II.

e q Uare fremuerũt gentes ⁊c. Titulus/ Psalm⁹ Dauid. Psalm⁹ iste tribus modis exponit. s. ad litterã/allegorice/moraliter. Ad litterã aũt exponit a iudęis/duobus modis. Quidã enim dicunt q̃ psalmus iste est pars precedentis: ⁊ exponũt illum de iudęis qui redierunt a captiuitate babylonis. Alij vero dicunt istũ psalmũ vnũ psalmũ ee p se: ⁊ exponũt illũ de dauid. ij. Regl. v.c. Audierũt philistęi q̃ vnxissent dauid in regẽ super israel: ⁊ ascenderũt vniuersi vt q̃rerẽt dauid. Et pt̃ h̃ dicit dauid de illis: Quare fremuerũt gẽtes. Allegorice aũt exponit de christo: e Quare fremuerũt. Titul⁹/ Psalm⁹ dauid. Esdras in foribus psalmorum titulos quasi quasdã claues ad itelligentiã sequentiũ apposuit. Psalmus iste in ordine psalmorum secundus: in titulo ẽ primus. Vnde Actl. iiij. dicitur prim⁹ sm̃ Glo. huius tituli: non tũ in textu Actuũ dicitur expresse q̃ sit primus psalmus. In hoc psalmo agit de regno christi ⁊ eterna eius generatione. Et est sensus tituli: Psalmus iste dictus psalmus/a psallim/qõ est tãgere: quasi a decachorda mandatorũ impletione. Dauid pphetę. i. christi. Dauid enim interpretat manu fortis: vel aspectu desiderabilis: ⁊ christus manu fortis est: qui debellauit aereas potestates: Non manu armata: vt dicit btũs Bernũ. sed clauis confixa: Non equo residens: sed in cruce pendẽs. Et ipse est in quẽ desiderant angeli pspicere. j. Pet. j.c. Et bene sequit psalm⁹ iste precedentẽ: i quo egit pheta de beatitudine. Christus aũt via ẽ ad beatitudinẽ. Joh. xiiij.a. Ego sũ via ⁊c. Propheta ergo videns quosdam contradicturos nomini christi ⁊ regno/in admirationẽ prũpit dicẽs: Quare fremuerũt gẽtes ⁊c. Tripertit⁹ autẽ est psalm⁹ iste. In pma parte ponitur malorũ increpatio: ibi: Quare fremuerũt. In scda fidei istructio: ibi: Ego aũt sũ. In ctia mor informatio: ibi: Et nũc reges. Prima pars diuidit in q̃q; ptes. In pma pte ondit culpę inmanitatẽ: ibi: Quare fremuerũt. In scda parte: culpę causam: ibi: Dirumpamus. In tertia culpę pęnam: ibi: Qui habitat. In quarta determinat tempus pęnę: ibi: Tunc loquet. In quinta determinat modũ pęnę: ibi: In furore ⁊c. Et notãdũ q̃ a trib⁹ generibus hominũ persecut⁹ est christus. s. a minoribus: ibi: Quare fremuerunt. A maioribus: ibi: Astiterunt reges. A mediocribus: ibi: Et principes. Item passus est triplex genus persecutionis. s. oris: ibi: Fremuerunt: Cordis: ibi: Meditati sunt. Operis: ibi: Astiterunt. Minor aũt a quibus passus est/duo fuerunt genera: scz milites romani: et milites iudęorum. In pmis increpat crudelitatẽ ⁊ psilij p/uersitatẽ/dicens: Quare fremuerunt: more ferarũ / sine rõne: f Gentes. i. gẽtiles. s. romani milites/q̃ christũ crucifixerunt. In alijs increpat stoliditatẽ ⁊ fraudulẽtiã/ subdẽs:

Ps. exponit tripliciter.

Ad litteram.

Allegorice.

Et populi

e Quare fremuerũt. Moralit põt exponi de viro iusto. Et notant h̃ tria q̃ infestãt hominẽ iustũ: videlicet: pctã/mũdus/diabolus. Dicit ergo sic: Quare fremuerũt gẽtes. i. peccata septem criminalia: quę per septem gentes de/ * signantur: quę

Moraliter.